

LIETUVA

Nr. 3

CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 21 Sausio (January). 1898 m.

Metas VI

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

The Lithuanian Weekly

"LIETUVA"

Published at Chicago, Ill., every Saturday.

Executes all kind of Job Printing and Translating in Lithuanian, Polish and English languages.

Subscription \$2.00 per year.

All communications must be addressed:

A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

Nedėlinis laikraštis

"LIETUVA"

Išleista kas Subata Chicago, Ill.

Kasduoju ant metų:

AMERIJOJE.....\$2.00

UŽMARE.....\$3.00

"Lietuvos" spaustuve spausdina visokius Knigas, Konstitucijas ir visokius kitus drukus Lietuviškai, lenkiskai ir angliskai. Darbaatleka gražiai, greitai ir pigiai.

Užsirasant "Lietuvą" ir prisilaikant pinigų už ją, kaip ir su visais kitais laikraščiais, "Lietuva" reikės uždegti atskaitą.

A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

Politiszkos žinios.

Prancūzija.

Prancūzijoje pasiūlyta garsi prowa oficerio Esterhazy, kuris buvo apskustas už pardavimą Prancūzijos kariuomenai paslapties wokiecziams ir buk už jo kaltes likosi nusudytas žydas Dreifus. Esterhazy wienok karizsko sodo likosi issteisintas. Priesz todu sodo nusprendiną pakelė balstą tūli laikraščiai; garsus ne tik Prancūzijoje, bet wisme swiete, raszėjas Zola, paraszė laiszka prezidentui, kuriame apkaltina tiesiog sūdą už neteisingą nusprendimą, o tulus kariuomenos wirszininkus tiesiog apskundė už kreivą prisiegią; pareikalawo, idant jis taptų po sūdą atiduotas, o tasyk wiskas isziszaiszkys. Ar garsus raszėjas turi tiesą teip sunkiai apkaltinti prancūziszkos kariuomenos wirszininkus, nežinia; tas gal sziek tiek isziszaiszkys prowoje Zola'es, kadangi jis likosi suaszesttuotas. Už Zolą atstoją daug pagarsėjusių raszėjinių ir mokslinčių; priesz jį weli wisi žydy priszininkai su Drumont'u. Galima sakyti, kad dabar Paryžius pasidalino į dvi partijas: į szalininkus Zoles ir jo į priszininkus. Isz to užgimė Paryžiaus smarkus sumisimai.

Geriausias Prancūzijos wadas, jenerolas Sausier, kurisai buvo ilgai Paryžiaus gubernatoriumi ir wryliausiu wiso kariuomenos wirsziniku, dėl senatwės pasitraukė wisi ne tik nuo to uro, bet ir isz kariuomenos; į jo wietą likosi paskirtas wienas isz geriausių jau esnių jenerolų, jenerolas Jamont.

Austrija.

Nesutikimai slawų ir wokieczių Austrijoje ne sumažėjo: kadangi wokieciai priszinai sulyginimui tiesų czekiszkos ir wokiszkos kalbos Czekijos urodoose, dabartinis Austrijos ministerij pirmėdis, Gautsch, užmanė kitoki isziszimą to klausymo — jis užmanė padalyti Czekiją į trisdalis: wienos dalies urodoose turėtų buti tik wokiszka kalba, kitą tik czekiszka, o trečioji tiesos abiejų kalbų lygis. Ant to wienok nesutinka czekai, kadangi tasyk tos dalies Czekijos, kur butų tik wokiszka kalba, czekai taptų su-

wokiecziuot, o isz tikro czia apart mažo tikrų wokieczių skaitliaus, yra daugumas suwokieczių czekų, priszulygintų tiesų abiejų kalbų czekai pastotų atgal czekais, teipgi tie dėl czekystės wisi turėtų prazuti. Neteisinas wokieczių, jų priszataramas kokiems nors paliuowimams slawams, wisi labiaus suartinat terp sawę slawus. Kriokawoj ir Lwowe buvo susiwažiawimas slawų, lenkai žadėjo wisme remti slawus. Ar iszpildys sawo pažadėjimą, parodys ateitis, lenkai wienok ne kartą juos apleido, neiszpildė sawo pažadėjimų. Susiwažiawimo iszkilmėse wienok gywenanti ir twierianti daugumą Galicijos gywentojų rusinai ne e-mė dalywumo, jų laikraszčiai laikė to susiwažiawimo patalpino straipsnius priesz lenkus, kadangi antai rytinėj Galicijoje, nors lenkų yra mažai, o gywena, galima sakyti, wienrusinai rusiniszka kalba ne turi lygių su lenkiszka tiesų urodoose, taigi lenkais priderėtų pirmiausiai sawo namieje teisingais pasirodyti.

Iszpanija ir jos waldybos.

Iszpanijoje eusekė karlistų sukalbį, buvo atsiradęs ir wienas ginkluotas jų pulkelis, bet jis liko iszwaikytas. Karlistai tikisi, kad ant galo turės užgimti karė terp Iszpanijos ir Suwienytų Wieszpatyszczių, o tasyk jie mielija isz to pasinaudoti, pakelti rewoliuciją ir paimti į sawo rankas waldžią. Jie mat pasirengę atiduoti salą Kubą Suwienytoms Wieszpatystėms, bet toom jie pakeltų daugumą gywentojų priesz sawę ir bewiek negalima buti jiems ant ilgiaus waldžią palaikyti. Nektentimas Iszpanijoje Suwienytų Wieszpatyszczių yra teip didelis, kad mažiausia priszastis gal terp ty wieszpatyszczių karę pakelti. Nesenei Madride paleido kas paskalę, buk karė jau užgimė. Žinia ta kaip degte uždegė narsų iszpanijonų szirdis, jau nį wryai traukė užisrasztyti kaipo liuosoriai ir kariuona. Pasirodė wienok, kad praplūtusi žinia buaeteisinga.

Mieste Havanoj, ant salos Kubos, buvo teipogi demonstracij priesz Ameriką: pulkai priszatarnaujanczių įwedimui reformų susirinko ant uilyczių, rėkawo ir koliojo amerikonus. Gal but pradėję apsigywenusius Havanoj amerikonus muszti, bet jenerolas Blanco atsuakė kariuonę ir susirinkusius iszwaikė. Randas Suwienytų Wieszpatyszczių tuojas po tam iszsiuntė karizšką laiwp prie Kubos pakraneczų, ant apgynimo amerikonų. Jeigu tik jurninkai iszliptų ant kranto, turėtų užgimti muszis, o isz to jau ir nuo karės ne galima but susilaikyti. Buwo czia ir keli susirėnimai maiztininkų su iszpanijonais. Iszpanijonys pranasza, buk adjutantas kubeczzių wado, Gomezo, pasidawė iszpanijonams.

Indijos.

Traukimas anglijonų giliaus į Afridų krasztą turėjo pasilaikti, anglijonys teisinai, kad kalnuose toka daugybė sniego, kad kariuona ne gali jų pereiti, isz tikro wienok tas greicziaus todėl galėję atsitikti, kad anglijonų wadas pamatė, kad jo pajiegos ant sawaldymo maizto per menkos. Anglijonys pasitraukė ne tik isz Afridų krasztą, bet apleido ir tarpkalnį twirtnę, kur jau sniegas negalėjo trukdyti kariuonės. Dabar daugumą terpalnių, o tame swarbiausį perėjimą, Klyber Pass, užėmė weli Afridai. Taigi pawasary anglijonams stesie pradėti karę weli nuo pradžios. To ne gana, anglijonys dabar mato, kad jų nekenczia ne tik

Himalajų kalnų gywentojai, bet ir kiti mahometonų apgyweni krasztai. Po anglijonų waldžią yra, į wakarūs nuo sziaz. Indijų, krasztas Meludžistan wadinamas. Dabar likosi czia isziszaiszkas kapitonas Burn ir leitenantas Turner ant iszmatawymo to krasztą. Jie pasamdė 200 žmonių neszi jų daktus. Ant kelio užpuolė czia buwiał, daug žmonių iszskerdė ir pawerdė kiek daktų. Ant nubaudimo likosi isziszaiszkas gliszka kariuona, kuri czia ir dabar yra. Matyti, kad czia teipogi ne daug reikia ant sukrstymo priesz Angliją to krasztą: kurstyti stengiesi per sawo agentus Maskolija.

Oceanija.

Prezidentas Hawai republikos, Dole, negalėdamas sulaukti Suwienytų Wieszpatyszczių senato nusprendimo kaslink priskyrimo ty salų prie Amerikos waldybų, atkako pats į Ameriką ant persitikirimo, kaip isz tikro tie dalykai stowi. Jam ne tiek rupi sudrutinimas Amerikos, kiek tai, kad jam paciziu isz to butų kuo didžiausias pelnas; jeigu jis kreipiasi prie Amerikos, tai tik todėl, kad toj pusėj daugiausiai tikisi pelyti. Jeigu Amerikos senatas priskyrimą atmeszti, prezidentas teip jau noriai pasiulytas salas Anglijai, arba kitai wieszpaty-čiai. Ar salas tas priskyrs prie Amerikos, dabar uieks ne gal žinoti, į senatą, ypacz isz wakarinių ir pietinių szatų, ateina gywentojų protestai; gal but, kad ty protestų senatoriai priwersti bus klausyti.

Oceanijoje yra salos Samoa, kurias waldo Wokietija, Anglija ir Suwienytos Wieszpatystės; isz tokiu wienok waldymo, kaip kiek wienas numano, gywentojai nauos neturi, kadangi ant iszplatinimo didesnis įtekms kiek wienas isz ty saugotojų tydzia masztus kelia. Maizstai traukėsi ilgai terp dwiejų karalių, wieną rėmė Wokietija, kitą gi Suwienytos Wieszpatystės, kurių ant galo buwo wirszus, wokieczių szalininkų nuo salų isz wijo; dabar jis wienok grįžta weli atgal. Kaip sako, tas atsitiko tik per tai, kad Wokietija daleidžia užimti Amerikai Hawai salas, jeigu ji atsaiskys wisi nuo salų Samoa. Jeigu dabar wokieczių szalininkas karalius grįžta atgal, tai, turbūt, Amerika sutiko ant wokieczių reikalawimo.

Nuo Chinų pakraneczų.

Wokiszki laikraszčiai praneša, buk Wokietija ne griebė Chiniezų žemės krasztą be pritari mo Maskolijos ir Prancūzijos, todėl ne Anglija, ne Japonija, nors atsiradimas czia wokieczių yra neigistinas, ne drysta jų krapstytį, kadangi juos galėtų parremti su žemės kariuona Maskolija. Rods ir Maskolija, kol didysis Siberijos geležinkelis dar ne pabaigtas, ne geidžia karės, kadangi gabenimą kariuonos stabdyty turincios drutesnė karizška laiwyne Anglija ir Japonija. Pabaigus minėtą geležinkelį, jau Maskolija ne reikalawo kariuonę gabenti prie Didžiojo oceano krantų jurėmis, bet galės tatlukti per Siberiją. Tasyk ji ne nusilenks, nors susijungti ir wiso turin czios prie Didžiojo oceano waldybas wieszpatystės, taigi Anglija Japonija ir Suwienytos Wieszpatystės Sziaurinės Amerikos. Jeigu galima Maskolijai užkirsti kelį, tai tik dabar, po trijų metų bus jau per weli. Anglija kalbina, idant ant pasiprieszinimo Wokietijai ir Maskolijai susijungti Japonija, Suwienytos Wieszpatystės ir Anglija. Japonija

rods noriai ant to sutinka, tik Suwienytos Wieszpatystės kiaztiesi nenori, kadangi jos mato, kad ne žiurint ant ne noro, turės wesi karę su Iszpanija, jeigu pasakutini ir neduoty priešties, tai prie to priwers Amerikos randerkėjau, nti senatoriai, gal ty seto natorių koliojimai nusio-ti ir Iszpanijai.

Ne rukyk tabako ir nespjandyk, nes tai trumpina tawo amžį.

Jeigu nori atsipirgti su tabako ant wiesos ir isziti swiete, witiu ir wiliu, imk grynias wadinamas NO-TO-BACURIA paderis alipnais žemės ir turtus. Daugelis, kurie pagawio salą grynias, isz žemės dūmų, jau wryai deziatawu wiesas. Apie 400 000 žmonių tapo iszgydyti. Pirk NO-TO-BACURIA nuo wro apyturawos, su gwarancija, už 500. arla už \$1.00. Tasyk isz prabas gauti dykai. Parasyk: In Sterling Kennedy Co., Chicago, arla New York.

Isz Lietuwos.

Apsaugojimas laukų nuo užteszjoimo su pleska.

Wilniaus gub. yra daug lekianczios pleskos plotų, kurie žmonėms naudos ne atgahena, tik užkilus wėjiu, isznesza pleska aplinkinių ukinkų dirwas ir piewas. Dabar maskoliszka žemdarbystės ministerija rengias tyros lekianczius pleskynus užsėti pusų sėklomis ir tokiu budu padaryti juos naudingais, suwasios puszys ne duos jau wėjiu neszioti pleską ir apsaugo nuo užteszjoimo aplinkines wasingos žemės dirwas. Maskoliszki laikraszčiai melagingai swietulį garsina, buk maskoliszka waldžia pakelia materaliziskai Lietuvą; isztikro ji ne tik nieko gero jai nesuteikė, bet priszėngai, sawo neizmaintingais padawadyjimais ir uždraudimais nupuldė wien musų krasztą. Apsejimas newaisingų pleskynų, jeigu isz likro ty padarys, bus tai bewiek primatinis maskolių waldžų naudingas darbas.

Musztynės.

Wilniuje susibarė terp sawę sziauczias Butkowski ir Warsokis: Butkowski kaltino antrąjį už pawogimą szuns. Prie barnių priszėjo ir Warsokio dragai, mėsiniškai. Laikė ty barnių, wienas isz mėsinių pagriebė pagalį ir su juom drožė teip drucziai Butkowskiui į galwą, kad tas tuojas puolė ant žemės. Sumuszta nugabeno į ligonbutį, sumuszimą isz pradžių laikė už nepawojingą, bet weliu pasirodė, kad kaukalis perskeltas ir Butkowski, isz gulėjęs ligonbuty 10 dienų, pasiwerė Sudawurį jam į galwą, mėsiniškai Krasnobsrkį, suaszestawo ir pasodino į kalinį.

Nauji geležinkeliai.

24 d. Gruodžio, geležinkelių departamente maskoliszkos kelių ministerijos likosi nuspresta pradėti nuo pawasario darbus prie naujų Lietuwos geležinkelių. Nuspresta padirbti dwi trumpas Pawalkų gub. linijas: 1) nuo stačios geležinkelio linijos bėgancios nuo Wirbaliaus į Kaupą, wadinamos Kaszų Ruda į Senapilę, nuo czia į Szestokawą, kur tasai geležinkelis susidurs su linija bėganczia nuo Alytams į Suwalkus; linija ta turės 45 wiorstus ilgio; 2) nuo stačios Kniszino, Grodno gub. į Kamenką; ta linija turės ilgio 56 wiorstus.

Rando karczemos.

Nuo 18 d. Sausio szų metų likosi uždarytos senos žydziskos karczemos Suwalkų gub. ir kitose Lenkijos gubernijose, teipogi Peterburgo, Nowgorodo, Pskowo, Olonecko ir Charkowo gub. Suwalkų gub., apart rando parengtų degtinės pardawinyczų, daleista ja pardawinėti: kawos pardawinycziose, ukernėse, hoteluose, restauracijose, pakelewingų namuose ir t. t. Ant laikymo

tojų įtaisų reikia isziszprazyti daleidimą nuo akczyžios užwezies. Laikė walszcziaus susirinkimų, rinkimų walszcziaus wirszininkų, walszcziaus sudžų, teipogi prowy dienose tokiuose suduose, ne wale pardawinėti degtinės pardawinycziose esanciose pusę wiorstos nuo wietos walszcziaus susirinkimų ir nuo walszczioniszczų sudų. Galės todėl rinkimai stibuti teisingiaus, kandidatai ant waitų ir sudų turės apsuokintą žmonių girdymą.

Jawų prekės Liepojuje.

Pereitą sawaitę Liepojuje lietuwiszkų jawų prekės buwo szitokios: rugiai widutiniai 77 kap., už pudą, geriausi seni 78 kap., szwieži 79 kap. Kwiecziai seni 1 rubl. 14 kap. iki 1 rubl. 17 kap., szwieži 1 rubl. 18 kap. — 1 rubl. 19 kap. Awiožs paprastos 67—72 kap., geros 73—78 kap., geresnės 79—83 kap., geriausios 84—87 kap. Miežiai 94 kap. Grikai 73 kap. Žirniai 71—75 kap., geriausi 76 kap. Pupos 60—65 kap. Linų o-mens 1 rubl. 13 kap. — 1 rubl. 15 kap. Kwietinės klyns smulkios 55 kap., widutinės 56—57 kap., stambios 58—59 kap., stambiausios 60 kap.

Padėkawonė katalikiszczų wyskupų carui.

Maskoliszki laikraszčiai paduoda, kad katalikiszki wyskupai, atkagė į Peterburgą ant konskrajijos, nusintė carui paswėikimą ir padėkawonę už wi-pą gerą suteiktą caro katalikiszki barmcziai ir katalikams (?). Žadėjo jie mokyti katalikus pamylėti teip gerą waldoną. Caras liepė padėkawoti wisiems. Kad caras turėjo už ką dėkawoti wyskupams, tą kiek wienus numano, bet už ką wyskupai dėkawoję katalikams nieko gero nepadarusiam carui, tą jau sunku suprasti.

Nauja burliokynė.

Neseniai pasimirė Wokietijos kancelerius, kunigaiščiszciHohenlohes moteris, kuriai priguli ne iszapaskatyta daugybė dwarų Lietuwos; didesnę dalį ty dwarų ji turėjo parduoti, bet ant galo daleido jai cieornus Alex. III palai-kyti netoli Wilniaus esantį dwarą Werkus ir Nalibokus ir Lubiczę. Wileikos pawityty; paslutipniai, su didelėmis girioms, užima su wiesum 100000 deziatung, wertę jų mažiausiai 5 milijonų rublių. Kadangi wienok tuos dwarus daleista Hohenlohienei palaikyti tik kol ji gywės, tai dabar ir tuos reiks parduoti, kadangi jos wytras ir waikai, kaipo woskizki pawaldiniai, ne turi tiesos Lietuwos žemę tarėti. Priwis czia gaus barliokų, už kurių peczių žyda maiks dar užsilikusias Lietuwos girias ir gabę medzių į užrubežius. Dwariai kaip palaikai po pasimirusiam jenerolui Wittgensteinui patekė Wokietijos kancelerius paciziai užėmė ne toli tiek ruomo, kaip wisa Belgijos karalystė; apart trijų augezcziaus pamintų, kiti likosi parduoti; pirkio juos, kaip maskolių iszduotos tiesos reikalauja, newa maskoliai, bet isztikro maskoliai ty dwarų newa waldytojai pardawė žydamas wien sawo wardą, dwarus gi pirkio už sawo pinigų žyda ir dabar kerta wisur girias; wieton senų didelės wertes girių pasilieka ne wasingų pleskynai. Tokius mat wasius atgahena kwailos carų iszduotos Lietuwos tiesos!

Blaiwystės komitetai.

Kauno gub. wisur likosi jau parengti po maskoliszko rando globa blaiwystės komitetai; Sziauliu pawityty jie parengia žemėms skaitymus. Gaila wien, kad tie skaitymai yra maskoliszkoj kalboj, kadangi wienok wos dezimta lietuwių dalis ty kalbą suprantą, todėl ir skaitymai daugumai naudos neszgabena. Randas mat ir po jo globa užsidėję blaiwystės komitetai rupinasi wien apie labą maskoliszka sumprantanczių, o ne apie wisuomenės naudą.

Ke nepažystame, to ir nekencziame.

Paprastai, ko žmogus nepažįsta, ko ne isztyrė, tam netiki, to ne ukenczia. Europiečiai, gėrdamiesi sawo augezta kultura, nekenczia kulturą kitų ciwiliuotų tautų, niekina mokslus rytinių, kurie iszsidirbo sawietowiai, be europiečių įtekms; nors ir tuose mokluose gal but kas nors europieciams naudingo, bet kadangi jie tuos mokslus pažįsta tik pawirzutiniszka, todėl, netirindami jų giliaus, tiesiog atmeta ir niekina, iszjuokia. Jau seniai persitikirino, paweikelas budistų zokoniškai Tibetą pa-

tuojas paskui iszgirdo besiwejan-czių szaukumą: "laikykit wagi"! Wiszomierskis leidosi wytiesi ir prisiwijo wagilių ant Antokoliaus, priszais Szw. Petro bažny-czią; wagilius pamatęs, kad ne isztruks, iszszoko isz roguczių ir bėgė į netolimą giraitę, bet Szwomierskis ir ten jį nusiwijo ir ant galo suwaldęs, atsiwedė prie jo paliktų roguczių, kur buwo jau ir ukijukas, kurio arkli-buwo pawogę.

Parduoti dwarai.

2 d. Sausio, Wilniaus Zemisz-kame banke pardawinėjo dwarus Kauno gub. už skolas bankui. Iszwisio pardawė apie 30 dwaru, buwo tai mažai paliwarkeliai. Didžiausias buwo Antokol prigulėjas Sanderui, apimantis 438 deziatung žemės; pirkio jį už 30000 rublių Hass. Taigi mat žemaitioj bajorai kaip imanydami weisia burliokus.

Sumiszimai Wilniaus teatre.

Wilniaus teatre, ant naudos aktorius Schmidthof lošė dramatiszką weikalą po wardu "Lenkizkas žydas". Kadangi wienok weikalas pasirodė netikęs, susirinkę į teatrą parodė, kad jis jų neužganėdina. Aktorius Schmidthof, ty patėmyjęs, užimamė pridėti iszjuokiancias žydas dainas. Kaip tik wienok pradėjo dainuoti, žydai į teatrą susirinkę pradėjo rėkti ir reikalawo perstojimo; užgimė neiszpasakytas sumiszimas, ant stabdymo kario subėgo policija. Į teatrasusirinkę, idant į policijos nagus nepatekti, stėngėsi pabėgti. Policija wienok suaszestawo kelias dezimtis žydy, kuriuos wesdam į rėszę, policijantai ant kelio apdužė, atwedė wienus su apdužytais antakiais, kitus su apdraskytais weidas, dar kiti turėjo pluosztus iszrautų plaukų.

Iszswirė maskolius.

Wilniuje, 24 d. Gruodžio, atėlio iszsinaudyti į pirtį 65 metų A. Samidow. Prisleido pilną werdanczio wandens wanę, bet kad buwo girtas ir silpnai ant kojų stowėjo, prisztarties prie wanės paslydo ir įpuolė į werdanczių wandeni. Ant riksmo subėgo pirties tarnai, isztraukė girtuokį isz wanės ir nugabeno į ligonbutį.

Blaiwystės komitetai.

Kauno gub. wisur likosi jau parengti po maskoliszko rando globa blaiwystės komitetai; Sziauliu pawityty jie parengia žemėms skaitymus. Gaila wien, kad tie skaitymai yra maskoliszkoj kalboj, kadangi wienok wos dezimta lietuwių dalis ty kalbą suprantą, todėl ir skaitymai daugumai naudos neszgabena. Randas mat ir po jo globa užsidėję blaiwystės komitetai rupinasi wien apie labą maskoliszka sumprantanczių, o ne apie wisuomenės naudą.

Ke nepažystame, to ir nekencziame.

Paprastai, ko žmogus nepažįsta, ko ne isztyrė, tam netiki, to ne ukenczia. Europiečiai, gėrdamiesi sawo augezta kultura, nekenczia kulturą kitų ciwiliuotų tautų, niekina mokslus rytinių, kurie iszsidirbo sawietowiai, be europiečių įtekms; nors ir tuose mokluose gal but kas nors europieciams naudingo, bet kadangi jie tuos mokslus pažįsta tik pawirzutiniszka, todėl, netirindami jų giliaus, tiesiog atmeta ir niekina, iszjuokia. Jau seniai persitikirino, paweikelas budistų zokoniškai Tibetą pa-

sekmingai gydo tulus isz tokių ligų, kokias europiečiai gydytojai laiko už neiszgydomas; bandė ty jų budą tirinėti, bet kadangi budistų rankwedziuose užtikio klaidūs iszisziskinimus, paremtus ant stebuklingumo, nelių wardų, ne waitų priderancziai nesuprato, todėl, wieton giliaus tirinėti, tiesiog atmetė. Tikt dabar Peterburgo profesorius, D-ras Poznie-jew, gawę užtikrinimą nuo milijonieriaus Kokorewo, kad jis uždengia kelionės kasztus, iszwertimo ir iszedimo budistų mediciniszkų rasztų ir rankwedzių, nusprendė ant trijų metų keliauti į jų mediciniszkas moksloines ir priderancziai wieką isztirti ir sawo isztirimus apgarsinti dėl žinios europieczkių mokslinčių. Teipogi žinome szįdien, kad ir Indijų braministų mokluose randasi nežinomi europieciams daktai. Wieton wiszką isztirti, wieton dirbti wisiems žemės gywentojams kruwoj ant žmonių naudos, europiecziai stato sawo durbus kituose krasztuose ant naikinimo wietinių kulturų ir wieton jų, suteikimo sawosios; todėl ne jungimą, bet kową už pamatą sawo darbų stato teip kaip ir mes. Tą patį daro Maskolija, naikindama kokią nors kulturizšką skirtybę ne maskoliszka gawialų, kadangi jį tos swetimos kulturos priderancziai ne supranta, jos nepažįsta, todėl laiko už wodingą Maskolijos galybę; ta pati nežinia, obskurantizmas gimdo Amerikoje nekentimą ateivių. Nežinia gimdo fanatiszką neuzkanta to, kas ko nepažįsta. Kas gi nežino, kokiųs apkaltinimus mėtė stambeldžiai rytmonys ant pirmutinių kriekczionų, kaip juos persekiojo už ne esancias kaltes. Tokius jau apkaltinimus ir persekiojimus turėjo nukęsti widuramžinėj dynėj mokslas užgimes ne po dwasizskijos įtekme, nors szįdien su tais mokslais ir jį jau sutinka; žinoma, mokslas toom paciziu stengėsi atmokėti dwasizskiję ir isz to gimė jų sawitarpi-nis neužskentimas, kas wodingai atsiliepė lygiai ant mokslo, kaip ir ant tikėjimo reikalų. Tuli musų broliai teipogi nemėgsta mokslo ir szwiesos, bet tik todėl, kad jų priderancziai nepažįsta; jeigu pažintu giliaus, pats persitikirintų, kad jie žmogui wisgi naudingi negu girtuokliawimai.

Musų gadynėj pakilo kowa terp kapitalo ir darbo. Kasgi ją sukėlė? Kapitalistų egoizmas ir wienpusystė: juk ir szįdien didžturcziai labiaus rupi reikalai jo naminių gywulių, negu wargai didinanczio jo lobi, ant jo naudos dirbančio darbininko. Szunes arba arkliai milijonierų daug geriaus materializiskai aprūpinti negu darbininkai. Priesz tokį su-rėdymą pakėlė protestą socijafistai, todėl juos ir kaltina už esancias ir ne esancias kaltes, teip kaip isz pradžių tabmeldžiai kaltino kriekczionis. Socijalistai griebėsi apgynimo skriaudžiamų dirbanczių luomų todėl, kad apie jų apgynimą nieks daugiaus nesirupino. Galima su jų siekais ne sutikti, bet negalima užginti, kad jie wisgi szioikią tokia naudą atgaheno, nors kaip kitose partijose, teip ir terp socijalistų yra wisoki žmonės, yra geri, yra ir prigawėjai. Wokietijoje antai socijalistai priwertė waldžias pasirūpinti, idant ligos laike darbininkai turėtų dykai daktarą. waistus, idant darbdawys, jeigu jam nepatikto darbininkas, be jo kaltes galėtų jį tuojas praszalinti ir tt. Kaip szituose daiktuose, teip ir kituose, ne wiskas yra teip baisus, kaip keno nors wienpusiszkis priszininkai garsina; idant teisybę surasti, reikia wiszką pirma isztirti ir tik isztyrus nusprendimus iszduoti.

NUO REDYSTES.

Prasidėjus naujiems metams, jau yra laikas kiekvienam skaitytojui užsimokėti už laikraštį, kurį yra skolinę ir apsiėmę už jį ant sekancio meto. Yra daugybė tokių, kurie užsirašė sau laikraštį nuo „geuto“ ir jau pusę metų kaip skaito, apie užmokėję nemišlyja. Dėlto meldžiame visų tų, kurie yra užsirašę laikraštį, pas agentus ir visus kitus skolingus, idant teiktus prisistatytis prenamerant, arba užmokėję. Kas neužmokės, sulys 1mos dienos Wasario (February) 1898, tam laikraštis bus sulaukys.

Laikraštis „Lietuva“ kas tuos. Ja ant metų tik \$2.00, o kas abu doliaru ant syk užsimoka, gauna už 50c. knygęle downy. Knygėlę gali išsiskirti sau iš musų kataliogo, kas kokią nori. Kas neturi musų katalogo, tegul atsisaukia, o prisistatytis dykai.

Pinigus galite prisistatyti registruotose gramotose, arba per money order, arba čekį, kaip kam geriau.

Prisistatydami pinigus, uždekitę šitokią adresą:

A. OLSZEWSKIS,
Sub-Sta. No. 60., Chicago, Ill.

Kiekvienas teip sako:
CASCARETS CANDY CATHARTIC yra tas stipriausias ir geriausias, kuris padeda išvalyti žmogų nuo visų rūšių užkietėjimo, ir yra visiškai saugus, nes jame nėra jokių pavojingų medžiagų. Jis yra visiškai saugus, nes jame nėra jokių pavojingų medžiagų. Jis yra visiškai saugus, nes jame nėra jokių pavojingų medžiagų.

Isz Amerikos.

4300 farmu Naujoje Anglijoje.

Naujoje Anglijoje yra dabar 4300 apiešty neapgyventų farmų. Norinti ant farmų apsigyventi ne reikalauja todėl keliauti į vakarinius sietus, kadangi gal pigiai pirkti farmas sietuose Naujos Anglijos. New Yorko kapitalistai nori jas paimti į savo rankas ir padavinėti žmonėms, su dideliu pelnu, ant izmokescių. Jie tiki, kad norintys ant farmų apsigyventi ne stokuos, kadangi wien New Yorke yra dabar 95000 darbinjų neturinčių darbo.

Netalme kastynese.

ASHLAND, Wis. Kastynese Iron King Mountain Iron Works atsi-tiki nelaimė. Besileidžiant darbinjams į sfaftą, nusileidimo prie-taisa užsikabino ir apsiwertė; daugumas besileidžiančių darbinjų užsikabino už virvių ir tie izliko, bet du italijonai ne spėjo užsikabinti, nupuolė žemyn ir užsimusė ant wietos.

Baisus ciklonas.

Arkanso, ties miestu Fort Smith užliko baisus ciklonas; prasidėjo jis ant tautiszkų kapinių, nuo ciza perbėgo per miestą griaudamas wispa, ką ant sawo kelio patiko. Ciklonas užliko 11 walandą wakare, kada gywentojai išėjosi lowpę; daug jų ne spėjo nė iz lowpę pakilti, likosi užmūsti sugriuwusiuose namuose. Angusies mokiniai likosi ciklo-ne sugriautos. Užlikusios nuo sugriuwimo triobos užsidėgė, ko nesugriowė baisus sukury, ta iz-naikino ugnis. Prie to su wirszum 50 žmonių likosi užmūsti, sužeistų gi yra labai daug. Terp užmūstų lietuwiszkos prawardės nepatikame; praužu, kaip rodosi, daugiausiai amerikony, airių ir wokiečių. Blėd wėtros padarytą wien sugriautose trobo-se ir izsnaikytuose taworose skaito ant kelių milijonų doliarų wėrtės.

Norejo žinoti, kas bus.

St. Louis, Mo. Suareztawo ciza du broliū: Harry ir George Mc Peckins, kurie stengėsi ant tilto izskleipti geležinkelio sėžnis, idant izsawartų iz jų atbėgti greitąjį Wabash geležinkelio trūkį. Abudu prisipažino, teisinis, kad jie kitokio mierio neturė-jo, norejo wien žinoti, kas bus, kaip trukis iz rėlių izszkoks.

Welnas bažnyčioj.

BOURBON, IND. Pastorius wienos protestonizskos bažnyčios ne-toli miesto, Akin, užtėmęs, kad ant jo parapijonų neturi didelės įtekės, paprastai pamokslai, swarbesniam už tematą paėmė welną ir jo darbus. Ka-

dangi Akin buwo geras kalbėto-jas, sawo pamokslė welnio pa-weiklą parodė labai baisų. Tuom tarpu, pastorui bekalbant, per du ris jėjo į bažnyčią naujas klausy-tojas ir tuojaus suszuko: „asz-ėsu welnas ir atėjau jus paimti“. Terp susirinkusių užgimė neispa-sakytas baimė, wisi ant syk pradė-jo weržiesi per daris; laike su-mizimo užgimė ugnis, kuri izsz-naikino su wisu bažnyčią. Tikt wėliaus pas rodė, kad pagimėd-s sumiszinga bažnyčioj buwo pa-rius pastoriaus sunus, kurisai, žinodamas apie sawo tėwo pa-mokslą, persidė už welną ir atėjo į bažnyčią.

Lodges bilus senato primtas.

Lodges bilus apsunkinantis ateiwystę likosi Washingtono se-nato, 45 sanatorių balsais prieš 28 priimtas. Jeigu jis taps ir prezi-dento užtirtint, tai ne mo-kanti raszty ir skaityti nē jokioj kalboj negalės į Ameriką dagiaus keliauti. Bilus tas turėjo daug priešų, atėjo į senatą protestai nuo katalikiszkų draugyszkų, po kuriais pasiraszė 512 katalikiszkų kunijų.

Nelaimas ant geležinkelio.

AUBURN, CAL. Bėgantis nuo ciza į wakarus geležinkelio trukis, netoli Colfax, izszkoko iz rėlių ir likosi druziai pagadytas. Trys geležinkelio tarnai likosi užmūsti, try sūnkiai apkulti; iz saw-žiawisųjų pasidėrių tikt wienas likosi sunkiai apkultas, lengwiaus apkultų yra wienok gana daug.

BROOKLYN, N. Y. Ant kertės

Linwood ir Atlantic ul. susimu-szė du trukiai Long Island gele-žinkelio, prie to 15 žmonių liko-si sunkiai apkultų.

Bernas užmūszė farmeri.

BROOKFIELD, MAS. Netoli nuo ciza gywenantis farmeris, Frank D. Newton norejo turėti pigų berną. Gawo ant galo tokį, kuris sutikio bernauti tikt už boardą ir iz tikro izsbernawo du mėnesiu. 8 d. Sausio, naktyj, pigusis bernas pagriebė kirwį ir užmūszė far-me-rį, jo paciją ir 12 metų augytinę. Tai mat buwo tikrai pigus ber-nas! Kas jis toks buwo, nežinia, angliszkai silpnai kalbėjo. Nėjo-ja jo pėdsako iki szkol ne rado.

Žmonių apszwietimas Suwieny-tose Wieszpatisese.

Tuli amerikoniszkii laikrasz-ciazi nuo neseniai pradėjo siun-dyti waldžias priez nepa-žinstancius raszto ateiwius, tuom tarpu antai, nors maskoliszkos waldžios wisokiais budais stabdo lietuwų apszwietimą, terp lietu-wiszkų ateiwų 36% nemoka raszto, Amerikoj gi nieks apsz-wietimo ne stabdo, o antai Pie-tinėj Karolinėj terp gywentojų nuo 10-45 metų yra 45% ne-mokanczių raszto, Louisianoj gi tokieji yra dar daugiaus, nes 45, 8%. Daugiausiai nemokanczių raszty ir skaityti pietiniuose sietuose yra ciza gimusių negrų. Pietinėj Karolinėj 1890 m., ant ciza gimusių ukės baltwėdžių 326125, buwo 59063 nemokanczių skaityti, taigi 18,11%, tuom tar-pu terp 6049 ateiwų tokių buwo tikt 380. Teip buwo 1890 m.; da-bar gi nemokanczių skaityti Pie-tinėj Karolinėj wisgi yra 45% (su negrais), taigi skaitlius analfabetų ne sumažėjo. Tikt rytini-ateiwus sietuose, kur skaitlius ateiwų didesnis, negu tikrų ame-rikony, nuosimtis analfabetų yra mažiausias: sziauriniuose sietuose yra tokių 6,57%, sziauriniuose widuriniuose sietuose 5,44%, wa-karininiuose 11,01%; pietiniuose gi, kur ateiwų yra mažai, analfabe-tų yra 26,23%, pietiniuose wida-riniuose 28,34%. Tas geriausiai parodo, kad ne ateiwiai dagina tamsuolių skaitlių Amerikoj, kadangi kur tikt jų yra daugiaus, ten nuosimtis nemokanczių raszto yra mažesnis, kur tikt ateiwų mažias, ten nuosimtis analfabetų didesnis.

MIDDLESBORO, KY. Sandy

Forke atsiuwio kruwinos muzty-nės terp persigriuwų girtuoklių, kuriose asztuoni žmonės likosi užmūsti ir keturi sunkiai su-žėisti. Daugumas užmūstų yra negrai.

BALTIMORE, MD. Statomi ant

kertės Barclay ir 22 ul nauji na-mai sugriuwę; prie to 8 darbinj-kai likosi užmūsti.

Rev. W. Kraucunp.

180 S. 1st Str. Brooklyn N. Y. (28-1)

Isz darbo lauko.

Perėjta sanwaite buwo Su-wienyotos Wieszpatisese iz wi-so 349 nusibankrutinijai; pereita metą, ta paciją sanwaite, buwo 455; Kanadoj pereita sanwaite buwo 45 nusibankrutinijai, pe-reita metą buwo jų 71. Duno a-gentura paduoda, kad kasliak-darbo ir prekystos sanlygų nauji metai prasidėjo gerai. Izszwe-i-mus kwieciej ir kitokių jawų rods truputį paeimazino, nupuolė ir jų prekės, bet wis gi per dwi sanwaites sytų metų izsgebano izs Atlantiko portų 6959788 bu-szelių, izs Pacificko gi portų 1979676 buszelių. Per tokį jau lai-ką pereitų metų izsgebano tikt 3986317 buszelių. Pakilo izszwe-žimas geležinių izsdirbimų ir ža-lios medwlinės.

CHICAGO, ILL. Sztraikas pri-gulinczių prie uniųj darbinjų Goove Island elewatoriaus trau-kiasi toliaus. Darbdawiai dabar parsitraukė darbinjus neprigulinczių uniųj ir uniųjonių ne-nori wisai prie darbo priimti ir sako, kad prie statymo naujo Armouro elewatoriaus duos darbą tikt neprigulinti uniųj. Ant užmūsių sztraikių wietas scabsų nuolata užpuldinėja uniųjoniatai.

SMETHPORT, N. Y. Paliowė dirbė darbinjai czianyszkščizų akmenų skaldinyčių, kadangi li-koši numazintas jų uždarbis. Darbdawiai sutinka ant darbin-jų reikalawimų, bet ne dabar, tikt Gegužio mėnesį žada sugrą-žyti saw užmūksni, bet ant to darbinjai ne sutinka.

LAWRENCE, MAS. Medwlnės dirbtuwės Atlantic ir Pacific kor-poracijų apgarsino, kad jos nuo pradžios Waariaus numazina darbinjų uždarbį ant 10%. Dir-ba jose iz wisu 4000 darbi-njų. Darbdawiai i kisi, kad jie priime numazintą uždarbį.

CHICAGO. Atsiuwia ciza susi-waziawimas kastynių sawinijų ir kalnakasių ant apkalbėjimo darbinjų uždabio normos; susi-waziawime ima dalywumą apie 9000 žmonių iz wisų Amerikos kraszty.

NEW YORK. Skalbėjos ir skalbėjai Bittermano skalbiny-čių pakėlė sztraiką todėl, kad ciza prie darbo priėmė 20 chine-zių. Sztraikuoją iz wisu keli szimtai skalbėjų.

PANA, ILL. Kastynese Pasin-wel Coal Mining Co. darbai wėl prasidėjo; kastynese tose ne dir-bo per izstis mėnesį, bet dabar darbdawiai su darbinjais susi-taikė.

PITTSBURG, PA. Czianyszk-čizios stiklo dirbtuwės, kurios per didesnę pereitų metų dalį izszo-woj, dabar pradeda wėl dirbti. Patilps ciza 12000 darbinjų.

BUFFALO, N. J. Darbai prie statymo triobų ant rengiamos ciza amerikoniszkos parodos neužligo prasidės. Ras prie to darbą keli tukstanczių darbinjų.

SOKRANTON, PA. Czianyszk-ciziose plieno dirbtuwėse, nuo Ge-gužio mėnesio, žada pakelti darbi-njų uždarbį ant 15%.

BIDDEFORD, ME. 3400 darbi-njų medwlnės dirbtuwų pakė-lė sztraiką dėl numazinio jų uždabio.

LOSHPORT, N. Y. Czianyszk-ciziose akmenų skaldinyčiose numazino darbinjų uždarbį ant 10%.

NEW BEDFORD, MAS. 10000 darbinjų medwlnės dirbtuwų pakėlė sztraiką.

DORTON, OH. Darbinjai anglų kastynių Jackson Countyje nutarė pakelti sztraiką.

REKALATIA TEINISU IR DARBUSIS WYTS AT-merciai keliauti po Chicago ir aplinkines ir pra-daw neti lawros bagotos ilmos. Gaus 888,000 ant moneto ir cizenas. Darbas ant wisados. Turi-foet gery rekomendaciją. Rasytyti angliskai indeliam sawo adresą ir marte ant atakymo. Adress: The Dominio Co., Dept. Y. Chicago.

Reikalipgas.

Geras wargamistra, kuris mo-kėtu sutaisyti ant 4 balsų chora. Alga \$40 ant mėnesio ir prie to kiti pelnai yra iz bažnyčios. Tur but doras ir blaiwus žmogus ir gerai izsmantų sawo uždute. Teatsizaukia pas:

Rev. W. Kraucunp.
180 S. 1st Str. Brooklyn N. Y. (28-1)

Isz Lietuwiszkų dirwu

Reikalai kooperatywiszkų italsų.

Skundiamės mes ant sunkių laikų, bet nieko ne darome ant pagerinimo musų buwio. Pagerin-ti musų buwį galėtų greiciausiai kooperatywiszkos draugystės, kooperatywiszkos Susiwiennyj-mas. Tokios draugystės gal twer-mis kiekwiename mieste, kur tikt yra didesnis lietuwų skait-lius. Kur tikt yra keli szimtai lietuwų, gal jie rengti sawo su-jungtoms pajiegoms sztoris ir patys nuo sawos, o ne nuo swetim-tauzių, wisą pirkti ir pelnu da-lytiesi terp sawę. Prof. R. T. Ely sako, kad monopoliai ir trustai ne gal užsilikti ten, kur žmonės apwers sawo darbą ant sawo pa-czių naudos.

Broliai lietuwiai, Ameriks darbinjukai! Kodėl jus praleidžiate jaunystę ant nykstanczių linksmy-bių, kam be reikalo gaisinate sa-linę, argi ne žinot, kad laikas yra pinigui! Laimė ir geresni laikai gu'io jūsy kojoms, mokieme tikt naudotiesi, o aukšų ir cidabrą atgabę mums musų paczių su-jungtoms pajiegoms paregtos pardawinyčios ir dirbtuwės. Pri-sipažinkime wis, jog nieko iki szkol ne dirbami, mes nusikalto-me prieš artymą, prieš tautį ir prieš sawo tėwynę; prišlėkime wisai prie tautiszkos darbo! Kiek wienas, jeigu tikt panorės, gal twerti kooperatywiszkas kuopas ne ant naudos kelių upatų, tikt ant naudos wisų lietuwų. Nėra įstatymų, kurios mums tą draus-tų, tikt atmeskime godulystę, twerkime iz wien materijaliszkas ir moksliszkas kuopas. Tokios kooperatijos galės rengti mokslai-nes, pasirupinti tinkantį mokyto-ją, platinti apszwiczianczius žmo-nių protą raszty. Tegul tokiose draugystėse auga mokslas wienu kartu su materijaliszku kilimu; kada tie ramszcziai susidurs, at-gabės naudingiausius musų tėwy-nius waisius: lietuwiai pamylys Lietuwą teip, kaip kitos tautos unyli sawo tėwynę. Tikt sueikime sykį į kraują ir dirbkime iz wien mieli broliai!

Darbinjais.

Musų tautiszkii kljubai.

Tankiai skaitome musų laik-rasziuose pasigyrimus, kad ten, ar ten užsidėjo lietuwiszkas klju-bas. Musų nelaimė wienok, kad mes ne wisada galime atskirti gerą nuo blogo darbą ir tankiai blogus wadiname gerais, tautiszkais, tikrai tautiszkais wadiname blogais ir prie tokių nenorme prisidėti. Musų kljubai daugume tikt demoralizuoja musų ne-apswiestus brolius, platina terp jų ir teip gana placziai įsikero-žys girtuoklystę, jie yra tikt įsa-giais kljubų wadowų. Kljubai kiti tautų apszwiczia, supažin-dina su politiszkoms tiesioms jų nepažinstanczius, musiszkiai gi yra tai politiszkii elgetos, kadangi jie nėra nė jokiais tautiszkais organais, jie atgabena pelną tikt kljubų wiraziniams. Turime po-litiszkus kljubus, bet ar mes jais pakėlėme sawo wardą, ar izsderė jome pagerinimą beturcio bu-wio? Ne, dabar mas pradeda kljubus pampūdelius, kurie ir teip pilys pastumdi politikierų įsakymus, ant patraukimo žmonių balsų užteks paukauti kelis doliarus ant nu-pirkimo alaus bazczutis. Stowinti ant tokio pamato musų nawa tau-tiszkii kljubai mums naudos neat-gabės, jeigu norime, kad jie but naudingais, pastatykime juos ant geresnio, dorosnio pamato, tegul jie platina terp žmonių szwiesę, tegul juos mokina, bet ne demo-ralizuoja ir i kwailina.

Dar.

Isz Shenandoah, Pa.

Atsiuwio ciza susirinkimas darbinjiskos partijos. Pirmiausi kalbėjo p. Kuncomas, apie darbinjų nesupratimą, apie szgiedinę politiką ir apie kapitalistų skriaudimą darbinjų, apie soci-alizmo izslygas ir tt. Užbeigė sawo kalbą izstardamas, kad negalys wisą pilnai izsaszskinti, kas nori tų geriaus suprastu tegul izszi-raszo laikraszty „Darbinjais“. Potamkal-

Laiszkai ant paczto.

582 Amroz Jurgis 677 Laurinacių Joseph
583 Balin E. 681 Maryja Vyndry
584 Braudzi Klemonas 682 Malochis Stanislaw
585 Bagunas Irene 687 Moss A.
586 Barokom Magdalona 688 Mierwis Karol
587 Bercinski Jos 689 Norkys K.
588 Borkowski Jan 690 Pankalaitis
589 Borewick Jos 691 Pankalaitis
590 Borkowski Jos 692 Pankalaitis
591 Borkowski Jos 693 Pankalaitis
592 Borkowski Jos 694 Pankalaitis
593 Borkowski Jos 695 Pankalaitis
594 Borkowski Jos 696 Pankalaitis
595 Borkowski Jos 697 Pankalaitis
596 Borkowski Jos 698 Pankalaitis
597 Borkowski Jos 699 Pankalaitis
598 Borkowski Jos 700 Pankalaitis
599 Borkowski Jos 701 Pankalaitis
600 Borkowski Jos 702 Pankalaitis
601 Borkowski Jos 703 Pankalaitis
602 Borkowski Jos 704 Pankalaitis
603 Borkowski Jos 705 Pankalaitis
604 Borkowski Jos 706 Pankalaitis
605 Borkowski Jos 707 Pankalaitis
606 Borkowski Jos 708 Pankalaitis
607 Borkowski Jos 709 Pankalaitis
608 Borkowski Jos 710 Pankalaitis
609 Borkowski Jos 711 Pankalaitis
610 Borkowski Jos 712 Pankalaitis
611 Borkowski Jos 713 Pankalaitis
612 Borkowski Jos 714 Pankalaitis
613 Borkowski Jos 715 Pankalaitis
614 Borkowski Jos 716 Pankalaitis
615 Borkowski Jos 717 Pankalaitis
616 Borkowski Jos 718 Pankalaitis
617 Borkowski Jos 719 Pankalaitis
618 Borkowski Jos 720 Pankalaitis
619 Borkowski Jos 721 Pankalaitis
620 Borkowski Jos 722 Pankalaitis
621 Borkowski Jos 723 Pankalaitis
622 Borkowski Jos 724 Pankalaitis
623 Borkowski Jos 725 Pankalaitis
624 Borkowski Jos 726 Pankalaitis
625 Borkowski Jos 727 Pankalaitis
626 Borkowski Jos 728 Pankalaitis
627 Borkowski Jos 729 Pankalaitis
628 Borkowski Jos 730 Pankalaitis
629 Borkowski Jos 731 Pankalaitis
630 Borkowski Jos 732 Pankalaitis
631 Borkowski Jos 733 Pankalaitis
632 Borkowski Jos 734 Pankalaitis
633 Borkowski Jos 735 Pankalaitis
634 Borkowski Jos 736 Pankalaitis
635 Borkowski Jos 737 Pankalaitis
636 Borkowski Jos 738 Pankalaitis
637 Borkowski Jos 739 Pankalaitis
638 Borkowski Jos 740 Pankalaitis
639 Borkowski Jos 741 Pankalaitis
640 Borkowski Jos 742 Pankalaitis
641 Borkowski Jos 743 Pankalaitis
642 Borkowski Jos 744 Pankalaitis
643 Borkowski Jos 745 Pankalaitis
644 Borkowski Jos 746 Pankalaitis
645 Borkowski Jos 747 Pankalaitis
646 Borkowski Jos 748 Pankalaitis
647 Borkowski Jos 749 Pankalaitis
648 Borkowski Jos 750 Pankalaitis
649 Borkowski Jos 751 Pankalaitis
650 Borkowski Jos 752 Pankalaitis
651 Borkowski Jos 753 Pankalaitis
652 Borkowski Jos 754 Pankalaitis
653 Borkowski Jos 755 Pankalaitis
654 Borkowski Jos 756 Pankalaitis
655 Borkowski Jos 757 Pankalaitis
656 Borkowski Jos 758 Pankalaitis
657 Borkowski Jos 759 Pankalaitis
658 Borkowski Jos 760 Pankalaitis
659 Borkowski Jos 761 Pankalaitis
660 Borkowski Jos 762 Pankalaitis
661 Borkowski Jos 763 Pankalaitis
662 Borkowski Jos 764 Pankalaitis
663 Borkowski Jos 765 Pankalaitis
664 Borkowski Jos 766 Pankalaitis
665 Borkowski Jos 767 Pankalaitis
666 Borkowski Jos 768 Pankalaitis
667 Borkowski Jos 769 Pankalaitis
668 Borkowski Jos 770 Pankalaitis
669 Borkowski Jos 771 Pankalaitis
670 Borkowski Jos 772 Pankalaitis
671 Borkowski Jos 773 Pankalaitis
672 Borkowski Jos 774 Pankalaitis
673 Borkowski Jos 775 Pankalaitis
674 Borkowski Jos 776 Pankalaitis
675 Borkowski Jos 777 Pankalaitis
676 Borkowski Jos 778 Pankalaitis
677 Borkowski Jos 779 Pankalaitis
678 Borkowski Jos 780 Pankalaitis
679 Borkowski Jos 781 Pankalaitis
680 Borkowski Jos 782 Pankalaitis
681 Borkowski Jos 783 Pankalaitis
682 Borkowski Jos 784 Pankalaitis
683 Borkowski Jos 785 Pankalaitis
684 Borkowski Jos 786 Pankalaitis
685 Borkowski Jos 787 Pankalaitis
686 Borkowski Jos 788 Pankalaitis
687 Borkowski Jos 789 Pankalaitis
688 Borkowski Jos 790 Pankalaitis
689 Borkowski Jos 791 Pankalaitis
690 Borkowski Jos 792 Pankalaitis
691 Borkowski Jos 793 Pankalaitis
692 Borkowski Jos 794 Pankalaitis
693 Borkowski Jos 795 Pankalaitis
694 Borkowski Jos 796 Pankalaitis
695 Borkowski Jos 797 Pankalaitis
696 Borkowski Jos 798 Pankalaitis
697 Borkowski Jos 799 Pankalaitis
698 Borkowski Jos 800 Pankalaitis

bėjo p. Reisa: jis ragino klausy-tojus, kad ant ateinanczių miesto wirsziojų rinkimų nepasiduotų už stiklą alaus ir ne stiduotų sa-wo balsų kokiam swetimtaucziui, bet kad parentų sawo wiengenti. P. Walentanawyczius teiposgi aizskino darbinjų padėjimą, kaip jie yra didžiuočių skriaudiami ir kokių pagerinimų reikalauja socijaliszkia partija. Teiposgi ra-gino klausytojus, kad daugiaus imtusi už skaitymo laikraszčių, kad gerai apmislų apie tai, ką jie raszo, ypacz apie darbinjų reikalus. Ant salės buwo kuo-gražiausia twarka, nors susirinko apie 150 žmonių.

Artojas.

Isz Hartford, Conn.

Darbai ciza labai blogai eina, dirba tikt po 3-4 dienas ant san-waitės, bet musų broliai ne labai apie darbą rupinasi. Laiką terp Kalėdų ir Naujų Metų teip puikiai praleido, kad kaip kits dar ir dabar nesioja mēlynus ženklius ant weido ir antakių. Su darbais eina wis blogyn, ateis gal laikas, kada nuo jieszkanczių darbo pa-reikalus ukėsystės popierę, bet apie jų izsawimą mažai lietuwiai tesrupina; labiau jiems rupi degtinės stiklės negu ukėsystės popieros.

Ch. G.

Isz Waterbury, Conn.

Nesutikimai musų parapijų ne pasilwio, bet traukiaisi toliau. Nesutinkanti su dabartiniu pra-haszczio parapijonai pasitraukė ir pariskwietė kiti kuniję, kaip sako, net iz Plocko gub. ir lau-kia jo atkeliawimu. Kaip ciza tie nesutikimai psibaigs, negali-ma įspėti. Pasidalinimas wienok ne per daugiansiai turincios pa-rapijonų parapijos, nė wienai pu-sei ant gero ne izseiti.

Isz Mahanoy City, Pa.

Darbai pas mus eina ne gerai: pereitą sanwaite dirbo po tris bėtarius dienas ir tai tikt po tris dienas: Reading ir Lehigh Valley kompanijų kastynese dirbo po keturias pilnas dienas.

11 d. Sausio, taigi subatoj, bu-wo izsmokės, todėl terp lietu-wių buwo gana masytynų, kaip kur sienos tapo aptaszkytos lietu-wių krauju, reikėjo net jas nu-mazgoti. Prowų pas skawerį bu-wo teiposgi gana, ciza patilpo nepragerti dar lietuwų doliarai. Mat tokiu budu musų lietuwiai kelia ciza lietuwystės wardą.

Garsai.

Mes Lietuwio-kataliko argu-mentus nuo seniaus pažįtame, kada jis raszė po kitokiais pseudonimais, todėl kre pėmės tiesiog į „Garsą“, prasydami izsaszskinti, katrie „Lietuwio“ pa-tilpę straipsniai yra bediweiszki? Pagal publicistų etiką laikraszti-ne atako tikt už tuos ateitū-straipsnius, po kuriais raszėjus pasiraszė sawo tikrą prawardę, už pseudonimiszkos raszty wisur atsako to laikraszčio redystė, kuri tokias ant suerzinimo pa-talpino. Mes tikėjome „Garsu“ redakcijoj daugiaus protu surasti negu rasztuose Lietuwio-katali-ko, kurisai mat wisai ne moka atskirti konserwatizmo nuo die-wotumo: kas tikt nuo konser-watizmo kiek pasitraukė, tas, pa-gal Lietuwio-kataliko prap, perakietė į bediweiszki. Nepawy-demes mes „Garsu“ teip puikiai sanprotaujanczių sandarbinjų. Dabartinį popiejų, Leoną XIII, lygiai klerikalai, kaip ir bediwei-laiko už liberaliszką žmogų; jis tikt izsistkro yra, rodo jo en-ci-klas apie socijaliszką klausymą; anciklitas ta ne stengiasi konser-wuoti szgiedinį surdydym, to-dėl, pagal Lietuwio-kataliko sanprotawymą, ji tieposgi turi but bediweiszka; krikscioniszkis krasztyse naikindami stabnel-dystę tieposgi turėtų but bedi-wiai. Ciza p. Samaritonas, tikė-damas, kad Ameriką atrado, pa-taiki su pirszu į dangų. Ko Lie-tuwys-Katalikas nuo mus nori, mes ta ir be jo apkaltiniwim pa-tilpsų „Garsu“ gerai žinome, jo piktumas asabiszkas, tikt gaila, kad jis ir asabiszkoje kowje ge-renių už piemeniszkus argumen-tų surasti ne įstengia. Todėl mes ir szgiedini ne pasigėndiname jo atsakymu, tikt teip, kaip turime tiesę, praszome atsakymo nuo „Garsu“.

Swetimi balsai.

Wienas izz maskoliszkų fana-tiszkų laikraszčių, „Swiet“, nr. 332, patalpino raszta nawa lietu-wio Žwirblis, izz Telszių. P. nawa Lietuwys Žwirblis teikėsi, wardu lietuwų, apreikzti „Swieto“ skaitytojams, kad wisi dėkingi carui Mikalojui už jo malonę, ne-sutikimus, girdi, sėja Lietuwų tikt kwajoji.

„Mums wis tiek“, sako pasi-raszęs lietuwiszką wardu Žwir-blis, makoliszkas - „uczelius“, „stacziatikiszkas, ar katalikiszkas abrozdas didesnis, ar mažesnis, ar mokininiai kalba malda, po moksli ir prieš moksle masko-liszką ar lietuwiszką kalboj (lietuwiai tas ne wis tiek); jeigu mes izz tokijų smulkmenų darome istorijas, tai argi galime laukti kokių nors paliuosawymų? Jums pp. kanigai, sako Žwirblis, wis tiek, jus materijaliszkai aprupinti ir waių neturite, mes gi su szej-mynoms, gywename laukdami geresnės ateitės ir nenorime augyti waių dwasioj neprilankioj maskoliszkai wieszpatiszei, musų tėwiszkie; wisas piktumas už jus darbus, kaip sunki naszta, puls ant mus, o tame jusų kaltė. Jus mums nepadėsite, jeigu musų waių kės wargą negalėdami

NAUJOS KNIGOS.

Uktszkas Kalendorius ant 1898 m., turinczių 365 dienas, su paro-dymu oro atmatu pagal szim-tmetinį Kalendoriu.

Europoj izszėjo naujus Kalendo-rius po augszciaus pamintu wardu. Apart kalendoriszkos da-lios, telpa ciza pusėtinas abroz-das, „Traukimas Wieszpatis Je-zaus į Jeruzolimą“. Toliaus rasz-tai prasideda nuo „Spėjimo apie orą atmainas“. Kadangi wienok tie spėjimai paremti ne ant moksliszkos pam

rodina iš Australijos atgabentus medžius *eucalyptus* vadinamus, paverčia neveikias klampynes ar sveikas, jas džiūvina. Ta pradeda suprast ir čiabuvių tu valdybų gyventojai.

Toliaus ir rytus traukiasi jau turkų valdybos:

Tripolis, prie užtakų Gabes ir Sydra; krasztai prie jurių krantų labai vaisingi, giliaus viенок vaisingumas mažinasi, atsiremia iš pietų ir Sacharos pleskynus. Žymiausias miestas yra *Tripolis*, ant karavanų kelio į Afrikos vidurius.

Ozas *Barka* traukiasi toliaus ir rytus, terp užtakos Sydra ir Libijos tirų; pakrancių juosta labai vaisinga, auga grios *apelsinu*, *figu* ir *alyvu medžius*. Jau tolimo, senovėj buvo czia turtinga grekiskia kolonija *Kyrene*. Iš dabartinių miestų žymiausias yra portas *Bengasi*, prie Viduržeminių jurių.

Afrikos salos.

Afrika, apart vienos didelės kontinentalizskos salos *Madagaskar* ir salos *Sokotra*, turismulkias salas, daugumė pradinio, vulkanizsko paėjimo. Daugumas tų salų, kada jas europiečiai atrado, buvo neapgyventos, kadangi sunkus buvo prie jų prisigriebimas.

Salos Atlantiszko oceano. Salos šiancijos ir siaurios nuo ekvatoriaus yra arcziaus kietzemio krantų, ismėtytos jos kruvomis; į pietus nuo ekvatoriaus jos mažesnės, toliaus nuo kietzemio, vienstovės.

Azoriszskos salos yra lygioj tolymoj nuo Europos ir nuo Afrikos, kaslink gyvenanciu ant jų gyvų sutvėrimų ir augančių augmenų, arba kitaip sakant, kaslink floros ir faunos, jos panasios į pietinę Europą; auga czia *apelsinu* medžių grios. Priguli jos Portugalijai, kurie jas prie Europos priskaito.

Sala Madeira yra į pietus nuo Azoriszkų salų, ant pusiaukelės terp tų salų ir Afrikos kietzemio. Klimata turi sveiką, todėl didžturciai džiova sergantai iš didelių Europos miestų keliauja czia gydytiesi. Seniaus garai ji buvo iš savo puikaus vyno, bet dabar vynuogių maras, filoxera vadinamas, isznaikino daug vynyčių, auginimas vyno sumažėjo, gyventojai griebėsi auginimo cukrinių lenčių. Sala ta priguli teipogi Portugalijai.

Kanariszskos salos, į pietus nuo Madeiros. Salas tas pažinojo jau senovėj. Oras czia labai sveikas, žemė vaisinga, todėl ispanijonys jas iš pradžių praminė *Insulae Fortunatae* (Laimingoms saloms). Atradę tas salas ispanijonys rado ant jų narsią tautą *Guanchais* vadinamą. Ilgai guanchai gynė savo tėvynę nuo ispanijonų, betant galo likosi jų su visu isznaikinti, iszskersti. Didžiausia iš tų salų surinkimo yra sala *Teneriffa*, ant jos yra metantinių ugnį vulkanas *Pico de Tejde*, iszkiles ant 3700 metrų arba su virszum 12000 pėdų augszciaus jurių vandenių pavirsziaus: Salos tos priguli ispanijonams, kurie iš czia iszplatino savo valdybas ant prieszais gulinczių Sacharos pakrancių.

Salos Žaliojo Priežemio yra prieszais Senegambiją; turi labai ne sveiką klimatą dėl daugelio klampynių pakrantėse. Priguli jos portugaliečiams.

Salos Gvineiszskos užtakos iszmėtytos Biafra užtakoj, traukiasi kaipo eile nuo siaurėtų pietvakarių link. Visos jos kalnuotos, turi užtektinai drėgnumo, kadangi vėjai musonais vadinami atgabena daug lytaus. Žemė labai vaisinga, augmenys auga tarpiai, augsztai ant kalnų auga grios, apaczioj gi iszmėtytos kolonistų plantacijos. Klimatas drėgnas ir karštas, todėl ne sveikas, iszėmus salą toliausiai į pietus, ant kurios klimato atsiliepia įtekmė szaltos Benguelizskos oceano srovės; ta pietini sala turi klimatą sveiką. Dėl nesveiko oro, ant czionykszių plantacijų ne gal dirbti europieiskai darbiniai, plantatorių priversti samdyti prie darbų juodveidžius. Dvi krasztinės salos priguli ispanijai; dvi vidurinės gi Portugalijai.

Sala Szventos Helenos, ant vidurio oceano. Buvo ji seniaus labai vaisinga, augo grios, turėjo užtektinai drėgnumo, bet europieiskai kolonistai atsigabeno czia ozkas, kurios iszpalengvo grias isznaikino; isznykus girioms, klimatas pasidarė sausas. Sala ta buvo ant kelio laivų plaukiančių iš Europos į Indijas ir į Australiją, bet iszskaus Suez kanalą laivai jau nereikalauja į Indijas plaukti aplink Afriką ir sala nupuolė. Pagarsėjo ji tuom, kad anglijonys iszgabeno ant tos salos garsų Prancuzų ciecorių, Napoleoną I, kuris czia kaip nelaivsvis kelis metus iszgyveno ir pasimirė kumą jo vienok paskui pargabeno į Paryžių. Sala ta priguli anglijonams.

Sala Tristan da Cunha. Sala ta buvo neapgyventa, ant dabojimo Napoleono, idant jis nuo salos Szventos Helenos ne pagėbtų, anglijonys laikė czia kariauną; pasimirus Napoleonui, ne buvo reikalo jau laikyti kariaunas, bet tula kareivių dalis iszprasrė, kad jiems daleistų czia ant vida sada pasilikti. Iš tų tai užsilikusių anglizskų kareivių ir susideda szios dienos tos salos gyventojai. Seniaus lankydavo ją laivai plaukianti į pietines jures didžuvių gaudyti, sziadien vienok laivų plaukia mažai, keli szimtai žmonių czia apsigyvenusių skursta. Žemdarbystė stabdo privesiusi daugybė žiurkių ir pelių, kurios nežinta keno czia likosi atgabentos. Pelės ir žiurkės naikina javais užsėtus laukus, įeigu pritrnko javų, naikina bulvėms užsodytas daržus.

Salos Indiszko oceano. Tulos iš tų salų apsiaustos koralijų rifais, kokių ant Atlantiko, dėl szaltos vandens srovės prie Afrikos krantų, nėra.

Sala Madagaskar, po Grenlandijai, Borneo ir Naujai Gvinejai didžiausia sala ant žemės. Yra tai kontinentalizska sala, kuri labai seniai likosi nuo kietzemio nuplėsta, todėl tai ant jos sziadien gyvena kitoki žvėrys, kitoki negu ant Afrikos kietzemio auga augmenys, kadangi ji tasyk nuo jo atsiskyrė, kada ir ant kietzemio buvo kitokia fauna ir flora; ant Madagaskaro nėra didelių žindanczių žvėrių, bet užtatai randa czia kiauszinus neseniai isznykus negalėjusio lakioti labai didelio paukszcio, kurį mokslinciai vadina *Epiornis*. Ant didelio pakrancių ploto mažai yra užtakų tinkanczių laivų apistoijimui, pakrantės turi daug klampynių ir per tai nasveiką orą, todėl Madagaskar ilgai buvo nepažįstamas ir dabar dar jis priderancziai ne isztirtas. Pradžioj szio amžiaus viespatavo czia pabėgęs iš Siberijos lenckas Beniowski. Per salas vidurį iszilgai traukiasi kalnų eilė, kuri dalina salą į dvi dalis, rytini dalis turi drėgną klimatą ir tarpiaus augmenis, vakarinė gi dalis, uždengta kalnais nuo drėgnų vėjų, turi sausą klimatą, nėra czia giuri, tikt žolė apžėlė stepai; rytinėj dalyj gyventojai užsiima žemdarbyste, vakarinėj gi gyvulių auginimu.

Kadangi nuo Afrikos Madagaskarą atidalina pavojinga laivams Mozambiko pertaka, todėl nuo Afrikos kietzemio ne galėjo atkakti czia daug žmonių, tik prie vakarinų pakrancių gyvena negrai, atėję nuo Afrikos kietzemio, siaip gi sala apgyventa *malajizskos klimes* tautų, kurie czia prisigriebė nuo salų pietrytinės Azijos.

(Toliaus bus)

